U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **Ch. H.**, zast. Mgr. Lilianou Balašovou - Vochalovou, advokátkou, se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 29. 11. 2007, č. j. 58 Az 17/2007 - 40 a o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 29. 11. 2007, č. j. 58 Az 17/2007 - 40, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2007, č. j. OAM-643/VL-10-ZA09-R2-2003 a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. a namítal, že se krajský soud nezabýval jeho žádostí o udělení azylu odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Stěžovatel má za to, že byl v řízení o udělení azylu postupem správního orgánu zkrácen na svých právech. Podle stěžovatele krajský soud nezkoumal důvody uvedené v žádosti o azyl v širších souvislostech, zejména nezvážil osobní situaci stěžovatele, který by se po návratu do země původu ocitl ve vážné situaci umocněné jeho špatným zdravotním stavem a bez možnosti obživy. Dále poukázal na skutečnost, že ve zprávách o dodržování lidských práv v Číně jsou obsaženy informace o tvrdém postupu státních orgánů proti stoupencům Falun Gong, přičemž jeho otec je členem duchovního vyznání Falun Gong a z tohoto důvodu byl v roce 1998 spolu s dalšími cvičenci zatčen a uvězněn, neboť toto cvičení je zakázané. Matka po otcově zadržení spáchala sebevraždu. Stěžovatel se domnívá, že jeho případný návrat do vlasti by mohl vést ke zhoršení jeho zdravotního stavu, a to i proto, že po návratu do vlasti nebude mít dostatečné ekonomické prostředky na svou obživu (stěžovatel je diabetik a musí pravidelně brát dávky inzulínu) a vzhledem k tvrdým podmínkách panujících v tamních věznicích se obává o svůj život, neboť po návratu do své vlasti by byl zatčen. Na základě těchto skutečností se stěžovatel domnívá, že je namístě zkoumat, zda nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu § 14 zákona o azylu. Má za to, že správní uvážení žalovaného překročilo meze zákona a správní orgán jej vyložil úzce. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, jejich vymezení závisí na uvážení správního orgánu. Toto uvážení nemůže být ani příliš široké ani příliš zužující. Podle stěžovatele je zřejmé, že smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně každou situaci žadatele. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu neobsahuje výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení správního orgánu, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Stěžovatel dále namítá, že krajský soud neposoudil dopady svého rozhodnutí, které postrádá známky individuálního přístupu a pečlivého posouzení, tak jak to vyžadují příslušná ustanovení správního řádu, podle kterých měl žalovaný postupovat. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud přiznal podané kasační stížnosti odkladný účinek. Navrhuje rovněž, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 29. 11. 2007, č. j. 58 Az 17/2007 – 40, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Nutno předeslat, že rozhodnutím žalovaného č. j. OAM-643/VL-10-ZA08-2003, ze dne 7. 11. 2003, nebyl stěžovateli udělen azyl a nebyly shledány ani překážky vycestování. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Praze. Žaloba byla postoupena místně příslušnému Krajskému soudu v Brně, který ji svým rozhodnutím

č. j. 55 Az 75/2004 - 75 zamítl. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který rozsudkem ze dne 27. 6. 2006, č. j. 4 Azs 278/2005 – 74, zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle názoru Nejvyššího správního soudu skutková podstata, z níž správní orgán vycházel neměla oporu ve spisech a krajskému soudu bylo vytknuto, že toto pochybení toleroval. Nejvyšší správní soud poukázal i na způsob, jakým se správní orgán vypořádal s neudělením azylu podle § 14 zákona o azylu, když dospěl k závěru, že ačkoliv lze souhlasit se žalovaným, že udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu, musí být z rozhodnutí zřejmé, o co se jeho úvahy opíraly, z jakých podkladů při posuzování o onemocnění stěžovatele vycházel, aby bylo možno přezkoumat, zda daný správní orgán nevybočil z obecných mezí vymezených základními principy platného právního řádu, či z hlediska procesních předpisů.

Poté co krajský soud, řídě se pokyny Nejvyššího správního soudu, zrušil rozsudkem ze dne 31. 8. 2006, sp. zn. 56 Az 178/2006, rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2003, č. j. OAM-643/VL-10-ZA08-2003, doplnil žalovaný důkazní řízení dalším pohovorem se stěžovatelem, provedeným dne 22. 12. 2006, vyžádal si dále lékařskou zprávu o aktuálním zdravotním stavu stěžovatele a stěžovatele vyzval aby též doložil lékařské zprávy z let 2003 až 2005 (které jsou součástí spisu). Do spisu byl založen též výstup z evidencí cizinecké policie – informace k oběma identitám, pod kterými žadatel za pobytu na území ČR vystupoval. Po zhodnocení takto provedených důkazů žalovaný znovu mezinárodní ochranu podle již výše uvedených ustanovení zákona o azylu stěžovateli neudělil. Skutečnosti sdělené stěžovatelem konfrontoval s informacemi o dodržování lidských práv v zemi jeho původu a dospěl k závěru, že tvrzení stěžovatele pro rozpornost jím uváděných údajů o jeho vztahu k hnutí Falun Gong jsou natolik nevěrohodná, že lze pochybovat o jeho příslušnosti k tomuto hnutí. Žalovaný dospěl k závěru, že jmenovaný si většinu uváděných skutečností vymyslel a snaží se uvádět takové důvody odchodu z vlasti, aby jimi zvýšil své šance na udělení mezinárodní ochrany, o kterou požádal až po delší době nelegálního pobytu na území ČR. Nevěrohodnost osoby stěžovatele spatřoval žalovaný i v tom, že před žádostí o mezinárodní ochranu vystupoval v ČR pod jménem L. X., nar. X, a když byl vyzván k objasnění změny identity, uvedl, že si cestovní doklad od jmenovaného člověka půjčil, když potřeboval lékařské ošetření a nebyl v ČR zdravotně pojištěn, ani neměl peníze na úhradu ošetření. Na jiném místě zase uvedl, že cestovní doklad znějící na toto jméno našel v Praze na ulici. Žalovaný dovodil, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, ani podmínky § 13 odst. 1, § 14, § 14a a 14b zákona o azylu. Ve vztahu k tzv. humanitárnímu azylu uvedl, že podle lékařských nálezů se zdravotní stav stěžovatele během řízení o přiznání mezinárodní ochrany prokazatelně zlepšil a nebyly tak zjištěny důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této formy azylu.

Krajský soud shledal postup i závěry žalovaného za odpovídající zákonu a ztotožnil se s nimi; proto žalobu zamítl.

Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i soudu, kde se oba tyto orgány se všemi namítanými skutečnostmi již vypořádaly. Nelze tak

souhlasit zejména s tím, že mimo pozornost správního orgánu i krajského soudu zůstaly případné následky spojené s hrozbou pronásledování pro tvrzenou příslušnost k hnutí Falun Gong, či hodnocení zdravotního stavu stěžovatele z hlediska možného udělení tzv. humanitárního azylu. Navíc současně platí, že námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem množství rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, namátkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, kde vyslovil, že *za situace, kdy námitky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise,* www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, www.nssoud.cz, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že *nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelkou předložených nebylo přihlédnuto a nebyly označeny žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty.*

Námitka zkrácení stěžovatelových práv ve správním řízení (porušení správního řádu), pokud stěžovatel neuvádí, v čem konkrétně jsou tato porušení spatřována, není způsobilá k bližšímu přezkoumání, jak Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 25. 4. 2006, č. j. 5 Azs 277/2005 - 54, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 4. 7. 2006, č. j. 4 Azs 387/2005 - 66, www.nssoud.cz.

K poukazu stěžovatele na jeho a otcovo členství v hnutí Falun Gong lze poukázat na rozsudek ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 2/2005 - 38, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že *není pravdou, že by pronásledování pro příslušnost k hnutí Falungong nemohlo být důvodem pro udělení azylu, avšak vždy platí, že v konkrétním posuzovaném případě musí být pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu (popř. opodstatněný strach z něho) prokázáno, k čemuž však nedošlo.* Tak tomu bylo i v souzené věci. Navíc skutečnost, že stěžovatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, v okamžik, kdy mu s ohledem na jeho zdravotní stav (onemocnění tuberkulózou) nezbývalo než navštívit lékaře nasvědčuje tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy stěžovatele se státními orgány pro příslušnost k hnutí Falun Gong, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice.

Poukázal-li stěžovatel na splnění podmínek humanitárního azylu a s tím související nedostatečnost soudního přezkumu správního uvážení žalovaného, připomíná Nejvyšší správní soud, že se touto otázkou již dostatečně zabýval ve svém rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, kde uvedl, že *jestliže správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci*, či rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz, kde konstatoval, že *osobní situace stěžovatelů je tíživá, avšak na straně druhé není natolik zjevně a nesnesitelně tíživá, že by bylo možno hovořit o tom, že by nepřiznání humanitárního azylu bylo způsobeno zjevnou libovůlí žalovaného. Nebyla-li pak zjištěna na straně žalovaného*

libovůle, postupoval krajský soud zcela správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení žalovaného o samotné otázce, zda byly v případě stěžovatelů dány důvody hodné zvláštního zřetele, dále nezasahoval a zaměřil tento přezkum pouze na otázky procesní. Úkolem soudu ve správním soudnictví totiž obecně je přezkum pohledem zákonnosti, byť v takzvané plné jurisdikci, a volné uvážení při rozhodování o udělení azylu z humanitárních důvodů podle okolností konkrétní věci je vyhrazeno toliko žalovanému.

Účelem humanitárního azylu a přezkumem výroků rozhodnutí o této formě azylové ochrany se Nejvyšší správní soud zabýval dále také ve svém rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, www.nssoud.cz, a rovněž ve svém rozsudku ze dne 22 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, www.nssoud.cz. Obdobně postupoval v projednávané věci i krajský soud, který vycházel ze zjištění žalovaného, že žalobce byl v minulosti léčen v České republice pro tuberkulózu, avšak ze zprávy ošetřujícího lékaře již z listopadu 2004 vyplynulo, že je zdráv a je dokonce schopen pracovat v restauraci a pokud jde o diabetes, kterým rovněž trpí (musí si aplikovat inzulín a dodržovat dietu), došlo i v tomto ohledu k výraznému zlepšení zdravotního stavu. Pokud z těchto skutečností žalovaný vycházel a v rámci správního uvážení dospěl k závěru, že nastalé skutečnosti nelze podřadit pod důvody zvláštního zřetele hodné, krajský soud správně dovodil, že volné správní uvážení nevybočilo z mezí daných základními principy platného právního řádu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, nejdéle po dobu 1 roku; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto

tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu